

Sąsiad nietoperz

2015-10-06

W połowie września 2015 r. mieszkańcy starej kamienicy w centrum Ciechanowa zgłosili pracownikom Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie informację dotyczącą obecności nietoperzy w budynku. Nie jest to przypadek, gdyż te owadożerne ssaki chętnie zamieszkują m.in. strychy starych kościołów, budynki mieszkalne - nawet bloki budowane z tzw. wielkiej płyty. Jesień, to dla nietoperzy czas migracji, kiedy zwierzęta zmieniają letnie schronienia na zimowe. Wtedy najczęściej mamy okazję na spotkanie z nimi.

Zdarza się, że nietoperz np. w pogoni za ćmą wpadnie do pokoju. Dotyczy to zwłaszcza młodych (tegorocznych), niedoświadczonych osobników. W takiej sytuacji należy otworzyć wszystkie okna, zamknąć drzwi do innych pomieszczeń oraz, jeśli na zewnątrz jest ciemno, zgasić światło. Wówczas, najprawdopodobniej wyleci. Kiedy natomiast znajdziemy nieproszonego gościa w dzień, należy, nie dotykając go, umieścić w pudełku z otworami wentylacyjnymi. Można to zrobić przykrywając zwierzę pojemnikiem i wsuwając pod spód delikatnie kawałek tektury. Nietoperza można wypuścić dopiero po zmroku - uwolniony w dzień byłby narażony na mocne światło, do którego nie jest przystosowany oraz na atak drapieżników. Należy unikać bezpośredniego kontaktu z nietoperzami - są to zwierzęta dzikie, które mogą roznosić pasożyty, zdarzają się także pojedyncze przypadki osobników zarażonych wścieklizną.

Przypominamy, że wszystkie nietoperze objęte są w Polsce ścisłą ochroną gatunkową. Oznacza to, że obowiązują w stosunku do nich zakazy m.in. umyślnego płoszenia, niepokojenia, chwywania, niszczenia siedlisk i ostoi oraz innych schronień. W przypadku zasiedlenia przez nietoperze budynku mieszkalnego, właściciel może wystąpić do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska z wnioskiem o wyrażenie zgody na odstąpienie od zakazów na np. płoszenie, chwywanie, transport.

Chcąc uniknąć bezpośredniego sąsiedztwa nietoperzy należy przede wszystkim zabezpieczyć wszelkiego rodzaju szczeliny w budynkach: pod parapetami, w stropodachach czy przy nieszczelnych oknach. Warto także zawieszać moskitiery i unikać pozostawiania otwartych bądź uchylonych okien na strybach budynków, szczególnie starych kamienic.

W naszym kraju występuje zaledwie 25 gatunków tych ssaków, co jest znikomą liczbą wobec ponad 1 100 gatunków żyjących na świecie. Do najczęściej spotykanych w Polsce zaliczamy: gacka, nocka, mopka, karlika i borowca. Choć trudne do obserwacji są to bardzo interesujące zwierzęta - posiadają unikatową wśród ssaków zdolność do aktywnego lotu oraz umiejętność wykorzystywania echolokacji do orientacji w terenie. Echolokacja nietoperzy polega na wysyłaniu przez nie ultradźwięków, które odbite od przeszkód czy zdobyczy wracają jako echo do ucha, informując o świecie zewnętrznym. Warto też wiedzieć, że są one naszymi sprzymierzeńcami w walce z komarami i jednocześnie jedynymi w mieście wrogami owadów aktywnych w nocy. Nietoperze mogą zjeść nawet do 3 000 komarów dziennie!

Nietoperze są wybitnie ciepłolubne. Dużą rolę odgrywa termoregulacja socjalna - śpiąc zwierzęta przylegają do siebie ciałami, co zmniejsza straty ciepła. Inne sposoby utrzymania wysokiej temperatury tanim kosztem to: wyszukiwanie nagranych słońcem strychów, obsiadanie ciepłych kominów, zajmowanie najwyższych miejsc w różnego typu kryjówkach. Krytycznym okresem w życiu nietoperzy jest zima. By przetrwać do wiosny mimo braku pokarmu (owady będące pożywieniem są przez kilka miesięcy nieaktywne), nietoperze zapadają w stan hibernacji. Dzięki obniżeniu temperatury ciała o ponad 30°C i znacznemu spowolnieniu czynności życiowych, mogą przeżyć, korzystając jedynie z podskórnych zapasów tłuszczu. Zimowymi schronieniami nietoperzy są najczęściej różnego rodzaju podziemia, jak: jaskinie, sztolnie, piwnice, schrony, forty, a nawet studnie czy szczeliny w budynkach. Pamiętajmy, że złamanie zakazu dotyczącego niepokojenia nietoperzy w środku zimowego snu grozi śmiercią obudzonych z hibernacji osobników.